

og Kommunitetet gjør mig noget ubyggelig stemt. Det ærede Medlem siger, disse to Anstalter ere Søstre. Ja, han bliver ikke engang staaende ved det, han sagde, at de vare Tvillinger; jeg tror endog saa, han sagde, Ibe vare siamesiske Tvillinger. Der er rigtignof et Slags Kjerlighedssforhold mellem disse Spødkende, som har sin store Betænknelighed, thi ser man hen til, hvorledes det er gaaet til i Liden, har dette Spødkendeforhold viist sig i en stadig vøgende Tilbøielighed fra den Enes Side til at øde den Anden. Jeg tror derfor, at det er rigtigt at tage disse Ting ud fra hinanden og ikke gjøre Forholdet inderligere, end der er rimelig Grund til. Nu sagde den høitærede Minister igaar, at vi passende ved dette Spørgsmaals Forhandling kunde holde alle disse Sivespørgsmaal ude, om det konstitutionelle System, om Mistanke, om Selvstyre. Det giver jeg den høitærede Kirke-minister meget Ret i. Det kunne vi godt gjøre, men det er ikke os, som have bragt det ind; det ligger i selve Lovforslaget og endnu mere i de Auspicier, under hvilke Lovforslaget er kommet til os. Jeg tror, det er fuldt besøiet, at man, naar man andetsteds, hvor vi ikke kunne tage til Gjemme, bringer slige Ting ind i Diskussionen, da ogsaa udtaler sig derom her, for at det ikke skal blive uden Svar herfra. Men for Resten maa jeg forvare mig imod, at jeg i Anledning af denne Mistanke skal have paataget mig nogensomhelst Garantit. Evertimod, min Udtalelse gik ud lige fra det Modsatte. Jeg tror ikke, at vi her have nogensomhelst Opfordring eller Forpligtelse til at give nogle af de Herrer Profesorer nogensomhelst Garantit for eller Forsikring om vort gode Sindelag. Meget snarere havde vi da Opfordring til at kræve en Garantit for de Herrer Professorers gode Sindelag. I alt Fald vil jeg ikke være med til at give en saadan Garantit; jeg tror, det ligger udenfor Rigsdagens Stilling at give slige Forsikringer. Altsaa, for saavidt er der ingen Grund for mig, til at stemme for Loven. Evertimod, jeg sagde, at selv om den offentlige Mening her i Landet stod i Begreb med at forandre sig i en mod Universitetet fjendtlig Retning, saa var der deri ingen Grund for mig til at stemme for Loven for ved den at fremskaffe legale Midler til at bekæmpe en saadan offentlig Mening. Det er den ægte konstitutionelle Aanfgang ikke at benytte Stumperne af en politisk Indflydelse til at lægge legale Hindringer i Veien for den næste Slægt. Jeg forlanger ikke, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) skal forstaa det; men derfor er der en lige god konstitutionel Mening deri. Det ærede Medlem reiste en temmelig vidtløftig Diskussion om Selvstyre og Lærefrihed. Det ærede Medlem tog imidlertid feil, naar han troede, at jeg havde sagt, at de to Ting hørte sammen. Nei, det sagde jeg ikke; jeg sagde tvertimod, at de to Ting staa i Modsetning til hinanden. Det ærede Medlem mener, at

de to Ting have ikke Noget med hinanden at gjøre, men jeg mener, at de have Meget med hinanden at gjøre og navnlig i den Retning, at jo større Selvstyrelsen er ved Universitetet for Konfistorium og dets øvrige Organer, desto mindre vil Lærefriheden blive, thi jo større Indflydelse man giver Flertallet af de af Universitetets Professorer Valgte, destomindre Lærefrihed ville de have, desto snarere ville vi faae rent forældede og bornerte Anstuelser repræsenterede. Det er ikke af Hensyn til Forsætningen, at jeg er imod Universitetets Selvstyrelse; nei, det er af rent praktiske Grunde. Jeg kan nemlig ikke berolige mig med, hvad den høitærede Minister sagde, og hvad der vistnok forøvrigt er ganske rigtigt, at der ikke er stor Fare for, at Konfistorium skal faae for stor Indflydelse ligeoverfor den lovgivende Magt. Den lovgivende Magt vil sikkert nok altid vide at være paa sin Post; men hvad jeg frygter, er Universitetets Selvstyrelse i Forhold til Administrationen. I denne Henseende tror jeg, at der er meget mere Fare. Nu vilde det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds gjerne insinuere, at min Tølelse for Lærefriheden skal være temmelig ensfædig. Det ærede Medlem troede at have hørt, at jeg paa andre Omraader ikke søærmede saa meget for Lærefriheden som paa det Omraade, det ærede Medlem nærmest omtalte. Det er urigtigt. Dersom det ærede Medlem tror at have hørt noget Saadant, tager han feil, og jeg kan ikke tjene det ærede Medlem i at gaa med ham ind i dette commune naufragium, som det ærede Medlem maaste kunde have nogen Interesse af at faae mig med til, saaledes at man kun skalde ynde Lærefriheden, naar Ens egne Meninger bleve forkyndte, men ikke naar andre forkyndtes. Nei, jeg er saa heldigt stillet at kunne have Lærefriheden til alle Sider. Det er meget langt fra mig at forlange, at man skalde gjøre en Professor nogen som helst Ulempe, fordi han nærde visse forforne Ideer paa Statsrettens Omraade, som han morede sig med at gjøre Effekt med i en Avis. Nei, det skal man ikke tage sig nær; det vil være værst for ham selv, om han ikke kan komme ud over slige Ungdommeligheder. Altsaa, dette er Noget, som ikke i nogen Henseende trykker mig. Hermed skal jeg forlade dette Punkt. Jeg har kun villet sige disse Ord til Nødværgen overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Bille). Jeg har endnu ikke opgivet Haabet om, at det vil blive mig muligt at modtage den Udfordring, som det ærede Medlem var saa venlig at tilstille mig, og da vil der jo blive Leilighed til yderligere at drøfte dette Spørgsmaal. Jeg kan forresten ikke Andet end takke det ærede Medlem for, at han paa Forhaand har givet mig en Foretilsning om, i hvilken Retning han vil møde. Jeg forstod ham saaledes, at han vil møde paa Samfundets Begne og i Religionens Tjeneste. Smid- lertid vilde jeg have ønsket, at det ærede Medlem